

รายงานสรุปผลการประชุมหารือครั้งที่ 11
การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงท้องเมื่อไม่พร้อม

วันจันทร์ที่ 20 ตุลาคม 2551 เวลา 09.30 -13.30 น.
ณ ห้องประชุม องค์การแพช ถนนเพชรบุรี 15 กรุงเทพฯ

จัดโดย มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.)และองค์การแพช(PATH)

กำหนดการประชุมหารือ
เรื่อง “การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม” ครั้งที่ 11
วันที่ 20 ตุลาคม 2551 เวลา 09.00 – 13.30 น.
ณ ห้องประชุม องค์การแพธ

- 09.00 - 09.45 น. ชี้แจงและแนะนำตัว
- 09.45 -10.00 น. สรุปสาระสำคัญของการประชุมหารือครั้งที่ 10
โดย คุณณัฐยา บุญภักดี มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง
- 10.00 -11.00 น. แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม
โดยนายแพทย์ธนพันธ์ ชูบุญ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์
- 11.00-12.00 น. นำเสนอโครงการเลิฟแคร์ กล้ารักกล้าเซ็ค (Love Care Station)
โดยนายแพทย์วัชรระ พุ่มประดิษฐ์ องค์การแพธ
- 12.00-12.30 น. ชักถามและอภิปราย
- 13.30-14.30 น. รายงานความก้าวหน้าและหารือ
- ข้อสรุปที่ได้จากการประชุมระดมสมองเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายสุขภาวะทางเพศ 3 ด้าน (ท้องไม่พร้อม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และความรุนแรงทางเพศ) ครั้งที่ 2
- การจัดกิจกรรมงานสัมมนาวิชาการเรื่อง “วิถีเพศวิถีสุขภาวะ” วันที่ 13-15 ตุลาคม 2551
- 14.30-15.30 น. - แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการทำงานของเครือข่าย นัดหมายการประชุมครั้งต่อไปและปิดประชุม

ดำเนินรายการ โดย รศ.ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล

การประชุมหารือ

“การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม” ครั้งที่ 10

วันจันทร์ที่ 20 ตุลาคม 2551 เวลา 09.00 - 13.30 น.

ณ ห้องประชุม องค์การแพธ

สาระสำคัญของการประชุม แบ่งออกเป็นวาระต่าง ๆ ดังนี้

1. รับรองรายงานสรุปผลการประชุมหารือ ครั้งที่ 10
2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม
3. การบรรยายโครงการเลิฟแคร์ “กล้ารัก กล้าเชิด” (Love Care Station)
4. แลกเปลี่ยนข้อมูลกิจกรรมของเครือข่าย
5. นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป

โดยมีรายละเอียดในการประชุมดังนี้

1. รับรองรายงานสรุปผลการประชุม ครั้งที่ 10

ที่ประชุมรับรองรายงานสรุปผลการประชุม ครั้งที่ 10 โดยคุณสิริพร เขียนประเสริฐ ขอแก้ไขความคลาดเคลื่อนของข้อความในหน้า 5 จาก “กรณีตกเลือดจะสามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ง่ายกว่า” เป็น “คนใช้ส่วนใหญ่ที่มา เป็นเพราะมีอาการตกเลือดจากการยุติการตั้งครรภ์จากที่อื่น”

2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม

โดย นพ. ธนพันธ์ ชูบุญ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นพ. ธนพันธ์ นำเสนอให้เห็นพัฒนาการทางความคิดของตน โดยเริ่มจากการไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งเป็นอย่างมาก และมีปฏิกิริยาต่อการนำเสนอชาวประเด็นนี้ไม่ต่างจากคนทั่วไปในสังคมที่มักตำหนิว่าเป็นความผิดของผู้หญิง อย่างไรก็ตาม จุดเปลี่ยนของความคิด คือ การได้เจอเคสเด็กผู้หญิงที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อม และได้รับทราบประวัติ ทั้งด้านครอบครัวและเศรษฐกิจของเด็กผู้หญิงคนนี้ การได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม และทราบว่ามีความทุกข์มากมายที่ทำให้ผู้หญิงต้องประสบปัญหาท้องไม่พร้อม เช่น รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ไม่สามารถต่อรองให้คู่ใช้ถุงยางอนามัยได้ และไม่มีทางเลือกเมื่อท้องไม่พร้อม ทำให้เรารู้ว่าไม่มีใครตั้งใจท้องเพื่อไปทำแท้ง นอกจากนั้น ยังได้เรียนรู้จากนักสังคมสงเคราะห์ที่โรงพยาบาลที่มองผู้รับบริการอย่างเข้าใจและเห็นใจ ทำให้ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของทุกคนมีลักษณะเฉพาะตัวและเป็นปัจเจก

ในระหว่างที่ได้เรียนรู้ประเด็นการตั้งท้องไม่พร้อม และเปลี่ยนมุมมองต่อสถานการณ์ปัญหานี้ด้วยความเข้าใจมากขึ้น ได้พยายามขยายแนวร่วมทางความคิดไปสู่หมอและนักศึกษาแพทย์ เช่น สอนวิชาเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์สำหรับนักศึกษาแพทย์ปีห้า โดยนำเคสจริงมาสอนในชั้น และชวนคุยประเด็นนี้อยู่เสมอ เช่น นำเสนอผลกระทบจากการที่ผู้หญิงถูกปฏิเสธ

มุมมองที่เปลี่ยนไปของ นพ. ธนพันธ์ ยังนำไปสู่การเปลี่ยนระบบในโรงพยาบาลอีกด้วย คือ เปลี่ยนการเขียนใบประวัติคนไข้ ให้มีความละเอียดอ่อนมากขึ้น และต้องคำนึงถึงว่าประวัติบางอย่างคนไข้ไม่ต้องการให้ใครรู้ ปัจจุบันจึงไม่ใช้คำว่า criminal abortion ในใบประวัติคนไข้ นอกจากนี้ ยังมีการทำบล็อกส่วนตัวชื่อ <http://gotoknow.org/blog/written-by-drae> ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการนำเสนอประเด็นการทำแท้ง และยังมี การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม ในช่วงท้ายของการบรรยาย นพ.ธนพันธ์ เสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรสร้างความเข้าใจเรื่องการใช้ยาแท้งบุคลากรการแพทย์และสาธารณะด้วย เนื่องจาก ยังมีความเข้าใจผิดกันว่ายา cytotec นั้น ใช้ในกรณียุติการตั้งครรภ์เท่านั้น ทำให้มีการสั่งห้ามนำเข้ายาชนิดนี้ แต่ในความเป็นจริงยา cytotec มีประโยชน์มาก เช่น ใช้ในกรณีผู้หญิงมีอาการตกเลือด ครรภ์เป็นพิษ หรือติดเชื้อ นอกจากนี้ cytotec ยังมีราคาถูก จะช่วยประหยัดงบประมาณได้มาก ในกรณีของกระบอกสุญญากาศ (MVA) ก็เช่นกัน นักศึกษาแพทย์ เคยได้รับการสอนว่าใช้สำหรับการยุติการตั้งครรภ์เท่านั้น ทั้งๆ ที่สามารถใช้ในการขูดมดลูกได้ดีกว่า curette เพราะการใช้ curette ส่งผลให้มดลูกทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อมดลูกผู้หญิง ทำให้เกิดพังผืด รอบเดือนไม่มา และองค์การอนามัยโลกเองก็ได้รับในปี 2546 ให้ใช้กระบอกสุญญากาศ ซึ่งแม้แต่ในประเทศกัมพูชาเองก็เปลี่ยนมาใช้ MVA

3. การบรรยายโครงการเลิฟแคร์ “กล้ารัก กล้าเซ็ค” (Love Care Station)

โดย คุณพรชัย ศรีสุนทรทัย องค์กรแพช

โครงการเลิฟแคร์ “กล้ารัก กล้าเซ็ค” เป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรแพช (ภายใต้โครงการก้าวอย่างองอาจที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA), สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร, และแผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน (เด็กพลัส) สสส., โครงการเลิฟแคร์เริ่มดำเนินการในเดือนตุลาคม 2550 โดยมีการวิจัยเป็นเวลา 3 เดือน เพื่อการศึกษาวิถีชีวิตวัยรุ่น และสถานที่ที่มีวัยรุ่นรวมตัวกันมาก พบว่าวัยรุ่นไม่ยอมไปหาหมอ เพราะกลัวการถูกซักถามต่อหน้าคนอื่นอื่น ๆ ผลการวิจัยนำมาสู่การเปิดคลินิกให้บริการ โดยคลินิก “กล้ารักกล้าเซ็ค” และโลโก้ มาจากการสอบถามความเห็นของวัยรุ่น

บริการในคลินิก เช่น บริการวางแผนครอบครัว (แจกถุงยางอนามัยและ ยาคุมกำเนิด) ตรวจมะเร็งปากมดลูก นอกจากนี้ ยังมีระบบส่งต่ออย่างเครือข่าย เช่น กรณีมีเคสถูกข่มขืน จะส่งต่อสหภาพนายควม บริการตรวจหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอชไอวี มีการบริการให้คำปรึกษาก่อนและหลังการตรวจเลือด โดยทางคลินิกมีนโยบายว่าจะไม่บอกผลเลือดทันทีที่รู้ผล จาก rapid test จะต้องตรวจยืนยันก่อน และยังคงมีปัญหาว่า แพทย์สภามีระเบียบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ก่อนตรวจเลือด ซึ่งองค์กรแพชกำลังพัฒนาโมเดล safety net กรณีที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีตรวจพบผลเลือดบวกว่าจะดำเนินการอย่างไร

โครงการเลิฟแคร์ยังมีบริการ call center (1330) เปิดบริการระหว่างเวลา 16.00 – 22.00 น. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการ และส่งต่อบริการ โดยว่าจ้างหน่วยงานธุรกิจทำหน้าที่รับโทรศัพท์โดยตรง ซึ่งจะมีการอบรมว่าหากมีเคสโทรมาในลักษณะต่าง ๆ จะต้องให้ข้อมูลอย่างไร แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ถูกอบรมการให้คำปรึกษา กลุ่มเป้าหมายของโครงการคือวัยรุ่นอายุ 14-25 ปี ส่วนการเข้าถึงบริการนั้น จะใช้วิธีแจก code ผ่าน 4 ช่องทาง คือ 1) call center 2) อินเทอร์เน็ตที่ www.lovecaresation.com 3) รับคู่มือที่คลินิกโดยตรง (walk in) และ 4) รับคู่มือจากองค์กรเครือข่าย เช่น สวิง และฟ้าสีรุ้ง เครือข่ายครูแนะแนว และร้านยาที่ร่วมเป็นเครือข่าย ซึ่งก่อนจะแจก code จะมีคำถามคัดกรอง ได้แก่ 1) เคยใช้ถุงยางไหม 2) เคยใช้เข็มฉีดยา 3) เคยติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ไหม 4) ต้องการรับคำปรึกษา/บริการคุมกำเนิดหรือไม่ และ 5) ต้องการตรวจมะเร็งปากมดลูกหรือไม่ เมื่อรับ code แล้ว ผู้รับบริการจะผ่านการคุยกับเจ้าหน้าที่ก่อนจึงจะเข้ารับบริการได้ ซึ่งขณะนี้ เป็น basic counseling

ในการมาใช้บริการ ต้องแสดงบัตรประชาชน เพราะสปสข. สนับสนุนงบประมาณค่ายา จึงต้องมีหลักฐานว่านำเงิน สปสข. มาใช้รักษาคนไทย. แต่ก็ยังทำให้บริการนี้ไม่ครอบคลุมแรงงานต่างชาติ แม้ว่าข้อมูลจะไม่ถูกส่งไปที่ฐานข้อมูลของ สปสข. ก็ตาม ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินผลโครงการ ซึ่งทางสปสข. ได้ให้เขียนโครงการเพื่อต่ออีก 3 ปี สำหรับองค์การแพชเองรับผิดชอบคลินิกใน 7 จังหวัด และขณะนี้กำลังพัฒนาโมเดล เพื่อนำไปหารือกับจังหวัดต่างๆ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ในช่วงสามเดือน พบว่าผู้มารับบริการยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะมีงบประมาณสัมพันธจำกัด ส่วนผู้มารับบริการ มีทั้งจากต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ

4. แลกเปลี่ยนข้อมูลกิจกรรมของเครือข่าย

- ฉะเชิงเทรา

- จากการจัดประชุมสัมมนาวิชาการและปฏิบัติการ “วิถีเพศวิถีสุขภาพ” ระหว่างวันที่ 13-15 ตุลาคม ที่ผ่านมานั้น มีเสียงตอบรับที่ดีจากผู้เข้าร่วมฟังในห้องย่อยที่ 2 : กระบวนการปรึกษาที่เสริมสร้างพลังและทางเลือกให้แก่ผู้ได้รับความรุนแรงทางเพศ โดยแสดงความสนใจและต้องการเข้าร่วมการอบรมการให้การปรึกษาแนวนี้
- ในส่วนของข้อเสนอเชิงนโยบายสุขภาพทางเพศนั้น สข. ได้ส่งไปยังเครือข่ายทั่วประเทศ เพื่อให้ความเห็นกลับมายัง สข. ภายในวันที่ 21 ตุลาคม ซึ่ง สข. จะส่งมาให้คณะทำงานเพื่อปรับข้อเสนออีกครั้ง ก่อนส่งเข้าประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติระหว่างวันที่ 11-13 ธันวาคม
- มูลนิธิสร้างสุขเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ได้จัดประชุมเครือข่ายผู้หญิง เพื่อพิจารณาข้อคิด และคัดเลือกผู้แทนเข้าร่วมประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ไปเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ซึ่งการประชุมสมัชชาฯ นี้จะเป็นปีแรกที่ใช้ระบบฉันทามติ ซึ่งหมายความว่า จะไม่มีการลงคะแนน ที่ประชุมต้องเห็นพ้องต้องกัน มติหนึ่งๆ จึงจะได้รับการรับรอง

- สมุทรธรรม - PDA จะมีกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียน

- บุญพลอย - กรมสนับสนุนบริการมีแผนกิจกรรมปีงบประมาณ 2552 คือ 1) พัฒนาโมเดลในระดับตำบลให้สถานีนอมาลัยทำงานเชื่อมโยงกับ อบต. และทีมในตำบล เพื่อช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเด็กนักเรียนที่ถูกกระทำรุนแรง 2) พัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติเวช เพื่ออบรมพยาบาล โดยให้นิติแพทย์เป็นที่ปรึกษาแก่โรงพยาบาลชุมชน และ 3)

5. หัตถหมายการประชุมครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติให้จัดประชุมครั้งที่ 12 ในวันจันทร์ที่ 22 ธันวาคม 2551 เวลา 9.30-15.30 น. ที่กรมสนับสนุน
บริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมหารือครั้งที่ 11

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน
1.	รศ. ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ต. ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ. นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02-411-0201 ต่อ 218 โทรสาร 02-441-9333
2.	คุณสมรธรรม สุขนิรันดร์	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน 6 ซ.สุขุมวิท 12 ถ.สุขุมวิท คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 02-229-4611 โทรสาร 02-229-4632 Email:pda@pda.or.th
3.	คุณเมย์รี เหมือนเดช	โรงพยาบาลสมุทรปราการ 71 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทรศัพท์ /โทรสาร 02-389-5909
4.	คุณศศิธร มูลสิงห์	
5.	คุณนพพร เจนภูมิใจ	
6.	คุณศิริลักษณ์ จิตวิวรรณ	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (สวท.) 8 ซ.วิภาวดี 44 ลาดยาว ภ.วิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-941-2320, 02-941-2334 โทรสาร 02-941-2338 Email: clinic@ppat.or.th
7.	คุณสิริพร เขียนประเสริฐ	โรงพยาบาลวชิรพยาบาล 681 ถ.สามเสน แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02-244-3278 Email: babana_dome@yahoo.com
8.	คุณสมร ศรีศิริ	สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 255 ถ.ราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์/โทรสาร: 02-306-8366
9	คุณรัตนา รอดวรรณ	โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์สวาทยานนท์ 172 ม. 3 ต.ปากคลองบางปลากด อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ 10290 โทรศัพท์: 02-425-9407 โทรสาร: 02-425-9767
10	คุณนันทิษฐา บุรณพันธ์ศักดิ์ ตรีรมณ์	โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ 95 ม. 8 ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120 โทรศัพท์: 02-926-9933-5 โทรสาร: 02-954-2348 Email: nungswtu@hotmail.com
11	คุณบุญพลอย ตูลาพันธ์	สำนักพัฒนาระบบสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ถ.ติวานนท์ โทรศัพท์ 02-590-1803-4 โทรสาร 02-590-1793

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน
12.	คุณอชิมา เกิดกล้า	Email: achimaster@gmail.com
13.	พตท.หญิงมานี ขจรชัยกุล	โรงพยาบาลตำรวจ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 02-253-0121 โทรสาร 02-652-5317 Email: phanthu@hotmail.com
14.	คุณทัศนัย ชันตยาภรณ์	องค์การแพธ(PATH) 37/1 ซ.เพชรบุรี 15 พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 02-653-7563 ต่อ 103 Email: tkantaya@path.org
15.	คุณจิตรานนท์ สุชาติ	Email: jsuchart@path.org
16.	คุณศิวารถ เยี่ยงสว่าง	
17.	คุณสรลาลี ธรรมปริวัติ	โรงพยาบาลหนองจอก 48 ม. 2 ถ.เลียบบาวรี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530 โทรศัพท์: 02-988-4100-1 โทรสาร : 02-543-2089
18.	คุณยุพาพิศ วรรณโชติ	โรงพยาบาลปทุมธานี 7 ถ.ปทุมธานี-ลาดหลุมแก้ว ต.บางปรอก อ.เมือง จ.ปทุมธานี 12000 โทรศัพท์/โทรสาร : 02-598-8753
19.	คุณนัยยา บุญภักดี	มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) โทรศัพท์ 02-591-1224-5 โทรสาร 02-591-1099 Email: nattaya.boonpakdee@gmail.com
20.	คุณธัญญา ใจดี	Email: thanya@whaf.or.th
21.	คุณอารดี ประสมทรัพย์	โทรศัพท์ 02-591-1224-5 ต่อ 13 Email: aradee@whaf.or.th